

**KOLONIE NOORBSE STERNS STERNA PARADISAEA OP WEGDRIJVENDE IJSBERG,
NEGRI BREEN, STORFJORDEN, SVALBARD.**

**ARCTIC TERN COLONY ON DRIFTING ICEBERG, NEGRI BREEN, STORFJORDEN,
SVALBARD.**

Tijdens een bezoek aan het kilometerslange gletscherfront van de Negribreen, in het noordelijke deel van Storfjorden aan de oostkust van West-Spitsbergen (78°30,8'N, 19°30,0'E) op 5 augustus 1989, werd een platte ijsberg waargenomen met een ongeveer een meter dikke laag steengruis erop. Op de ijsberg bevond zich een kolonie Noordse Sterns *Sterna paradisaea* met een geschatte omvang van 50-75 paren, nestelend in het steengruis.

De ijsberg bevond zich op zo'n 250 meter van het gletscherfront en was klaarblijkelijk nog niet zo lang geleden daarvan losgeraakt. Inmiddels was de ijsberg aan de grond gelopen en op het moment van waarnemen bestond er geen acuut gevaar voor verder afdrijven en, belangrijker nog, kantelen. De plaats van herkomst van de ijsberg was dankzij de laag steengruis goed vast te stellen. Op de betreffende plaats aan het gletscherfront was een smalle strook morenepuin waarneembaar die vele kilometers 'landinwaarts' over het gletscherijs liep. Ook hier broedden enkele paartjes Noordse Sterns in het gruis, op slechts enkele meters van de gletscherrand, en het was duidelijk dat het grootste deel van de kolonie domweg afgebroken was en weggedreven. De kolonie was gevestigd (geweest) op minstens 5 kilometer afstand van het dichtstbijzijnde land, op een 7 meter hoog gletscherfont.

De Noordse Stern staat erom bekend dat hij graag fourageert in de buurt van grote ijsbergen en voor gletscherfronten. Het op deze plaatsen in zee stromende zoete water veroorzaakt vermoedelijk een compenserende stroom nutriënten-rijk zout water in de richting van de ijsmassa (Mehlum 1984, Ree 1986). Inderdaad worden voor gletschers hoge concentraties nutriënten aangetroffen (passieve opwelling), hetgeen de basis kan zijn voor verhoogde fytoplankton productie wat op zijn beurt weer een verrijkt voorkomen

van zoo-plankton tot gevolg heeft. Ook andere soorten zeevogels, zoals de Noordse Stormvogel *Fulmarus glacialis*, de Drieteenmeeuw *Rissa tridactyla* en de Zwarte Zeekoet *Cepphus grylle*, profiteren van het voor gletscherfronten geconcentreerde voedsel. De genoemde kolonie Noordse Sterns was dan ook op een zeer gunstige plaats gesitueerd wanneer we de fourageermogelijkheden in ogenschouw nemen. Het substraat op de gletscher zal voor de sterns vertrouwd hebben aangevoeld: een zandige strook steengruis. Ook zullen de sterns weinig te vrezen hebben gehad van predatoren als de Poolvos *Alopex lagopus*. De nestplaats was ver verwijderd van het vasteland en boven een loodrecht gletscherfront gevestigd. In andere opzichten was het evenwel een zeer riskante plek en dat werd onderstreept door het afbreken van de kolonie.

Voor zover nagegaan kon worden is behalve het broeden op gletschers ook het voorkomen van broedende Noordse Sterns in het genoemde gebied onbekend (Løvenskiold 1964, Cramp 1985). Behalve aan de zuidkust van Edgeøya en op eilandjes in de Tusenøyane groep zou de Noordse Stern als broedvogel niet in het Storfjorden gebied moeten voorkomen.

Summary On 5 August 1989 an iceberg was observed some 250m from the Negribreen glacierfront (Storfjorden, east coast West Spitsbergen, 78°30,8'N, 19°30,0'E) with a flat top covered with shingle. A breeding colony of Arctic Terns was found on top of the iceberg, numbering 50-75 pairs. The iceberg originated from the Negribreen where a strip of shingle was visible running several kilometers 'inland' on the glacier. Near the glacier front some more pairs of terns were nesting on the place where the iceberg came from. The colony was there situated at least 5 km distant from the nearest land, on top of a steep, 7 m high, glacier face. The colony was simply split in two and the main part was now floating away. It is discussed that the position of the colony was very good regarding feeding conditions (high concentrations of zoo-plankton occur outside glaciers as a result from passive upwelling) and land predators such as the Arctic Fox, but rather risky in other respects. The iceberg was grounded and at the time of observation not in immediate danger of tipping over. The breeding of terns on glaciers (or icebergs), and the breeding of Arctic Terns in this part of Storfjorden, was previously unknown.

Cramp, S. 1985. The Birds of the Western Palearctic, IV. Oxford University Press, Oxford.

Løvenskiold, H.L. 1964. Avifauna Svalbardensis. Norsk Polarinstittutt Skrifter Nr. 129, Oslo.

Mehlum, F. 1984. Konsentrasjoner av sjøfugl langs kanten av isbreer og utenfor breelver på Svalbard. Fauna 37:156-160.

Ree, V. 1986. Sjøfuglkonsentrasjoner langs Austfonna på Svalbard. Vår Fuglefauna 9(3):177-185.

C.J.Camphuysen, Perim 127, 1503 GB Zaandam.